

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,

Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2020, în privința inculpatului

Ciolpan Radu XXXXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>12.09.2018 – 06.03.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>26.03.2019 – 18.02.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>12.06.2020 – 12.08.2020.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 06 martie 2019, Ciolpan Radu a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 85 alin. (1), 91 alin. (8) lit. c) Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei neexecutate, aplicate conform deciziei Curții de Apel Chișinău din 28.01.2014, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere, cu includerea perioadei arestării preventive de la 27.07.2018 până la 30.07.2018.

Acțiunea civilă înaintată de Direcția de Poliție, mun. Chișinău, și cererea procurorului privind cheltuielile judiciare, au fost respinse ca neîntemeiate.

2. Instanța de fond a constatat că la 27 iulie 2018, în jurul orei 19.00, inculpatul Ciolpan R., aflându-se în loc public, în regiunea străzii M. Varlaam 58, mun. Chișinău, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, încalcând intenționat ordinea publică, prin acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, a atras atenția colaboratorilor de poliție ai Inspectoratului de Poliție Centru al DP Chișinău, implicați în serviciul de menținere a ordinii publice și combaterea criminalității stradale.

Ulterior, la solicitarea colaboratorilor de a-și prezenta identitatea, acesta, manifestând un cinism deosebit, exprimat prin disprețuire și batjocură față de reprezentanții poliției, a refuzat să se prezinte, rostind în adresa lor cuvinte necenzurate, ce înjosesc onoarea și demnitatea persoanei.

Drept urmare, acestuia i-a fost înaintată cerința legală de a urca în automobilul de serviciu MAI 1068, pentru a fi transportat la Inspectoratul de Poliție Centru, la care Ciolpan R. a refuzat să se conformeze și a opus rezistență violentă reprezentanților autorităților, deteriorând în cele din urmă uniforma ofițerului de sector al Inspectoratului de Poliție Centru, Grumeza M.

Continuându-și acțiunile huliganice, Ciolpan R., aflându-se în incinta Inspectoratului de Poliție Centru, situat pe str. Bulgară 40, mun. Chișinău, a deteriorat cu pumnul peretele camerei de acțiuni procesuale.

În baza probelor administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, ca acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită.

Instanța a statuat că, a fost stabilită indubitabil prezența acțiunilor infracționale ale inculpatului, ***încă din momentul în care se afla pe teritoriul Pieței Centrale***, circumstanțele date fiind probate prin declarațiile părții vătămate.

Astfel, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (1) Cod penal, se realizează prin vinovăție exprimată prin intenție directă, sfidând regulile sociale și morale de conviețuire și a atras atenția angajaților poliției prin faptul că vorbea tare și necenzurat, iar la solicitarea acestora de a se prezenta, a refuzat, a opus rezistență, a deteriorat cămașa polițistului, demonstrând un comportament ostentativ și antisocial în loc public, ***pe teritoriul Pieței Centrale*** și, ulterior, în sediul Inspectoratului de Poliție.

Totodată, conform jurisprudenței naționale, în sensul huliganismului cu un cinism deosebit, se apreciază acțiunile inculpatului însoțite de o încălcare insistentă și demonstrativă a regulilor morale or, ***actele huliganice ale acestuia au început pe teritoriul Pieței Centrale, au continuat în automobilul de serviciu al polițiștilor***, apoi în camera de efectuare a acțiunilor procesuale, ***în prezența unui public diferit în pofida insistențelor inspectorilor de poliție de a se calma, sfidând în totalitate publicul și reprezentanții autorităților***.

Iar huliganismul de o obrăznicie deosebită, exprimat prin acțiuni de încălcare grosolană a ordinii publice însoțite de acte de violență asupra persoanei, de distrugere și degradare a bunurilor proprietarului, întreruperea temporară activității normale a întreprinderilor, instituțiilor sau organizațiilor, incriminat inculpatului, se atestă că acesta, prin acțiunile sale, a aplicat atât violență asupra polițistului prin opunere de rezistență, cât și a distrus bunurile autorității publice, și anume peretele din camera de audiere din cadrul Inspectoratului de Poliție Centru, precum și ***a întrerupt temporar activitatea normală a organelor de poliție or, acesta fiind adus la inspectorat, a continuat să se împotrivescă acțiunilor organelor de drept***.

Totodată, reprezentantul părții civile a invocat că inculpatul, prin deteriorarea peretelui camerei de acțiuni procesuale a Inspectoratului de Poliție Centru, Direcția de Poliție mun. Chișinău a cauzat un prejudiciu în sumă de 2398 lei, în susținerea acțiunii civile fiind prezentate mai multe extrase de pe site-ul „supraten.md” cu imagini ale materialelor de construcții: ghips carton, tencuială pentru interior, tencuială decorativă pentru interior și exterior, grund și șuruburi, cu indicarea prețului acestor produse.

Însă, aceste înscrisuri nu pot fi apreciate ca probe care ar servi la evaluarea pretențiilor materiale înaintate, iar reprezentantul părții civile nu a prezentat careva facturi fiscale, rapoarte de expertiză sau evaluare, bonuri de plată sau alte dovezi care ar permite estimarea cuantumului prejudiciului cauzat prin acțiunile inculpatului. Or, simpla extragere a informației de pe un site al unui magazin specializat în construcție nu permite instanței a stabili care anume produse, ce cantitate și ce preț este necesar pentru repararea peretelui din camera acțiunilor procesuale, deteriorat de către inculpat.

Pe de altă parte, prevederile art. 227 – 229 Cod de procedură penală nu sunt aplicabile situației pretinse de procuror ori, cheltuielile suportate în legătură cu administrarea probelor, de drept necesită să fie puse pe seama statului.

3. Reprezentantul Direcției de Poliție, mun. Chișinău, Mariana Saachian, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă, cu încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în sumă de 2398 lei.

Apelanta a invocat că Direcția de Poliție, mun. Chișinău a prezentat probe prin care este justificat cuantumul despăgubirilor materiale.

Ori, pentru efectuarea expertizelor considerate necesare de către instanța de fond, urmau a fi achitate surse financiare care ar depăși însăși valoarea prejudiciului material cauzat în cuantum de 2398 lei.

Mai mult, suma solicitată cu titlu de prejudiciu material pentru deteriorarea peretelui camerei de acțiuni procesuale a Inspectoratului de Poliție este proporțională cu costurile materialelor de construcție, potrivit extraselor anexate.

3.1. A declarat apel și avocatul Andrian Condurari, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal în privința inculpatului să fie încetat, cu aplicarea sancțiunii administrative.

Apelantul a indicat că, declarațiile părții vătămate nu au forță probatorie sporită în raport cu declarațiile inculpatului și urmează a fi apreciate în coroborare cu alte probe. Declarațiile victimei din care instanța a stabilit indubitabil prezența acțiunilor infracționale ale inculpatului încă din momentul în care acesta se afla pe teritoriul Pieței Centrale nu au fost susținute prin alte probe, iar toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Totodată, declarațiile martorului Ursachi L. sunt irelevante, acesta fiind colegul de serviciu al părții vătămate.

Inculpatul nu a negat că s-a împotrivit încătușării, a refuzat să se conformeze și a opus rezistență reprezentanților autorităților în momentul încătușării, însă aceste acțiuni nu constituie fapta de huliganism și urmează a fi calificate potrivit art. 353 Cod contravențional, ca ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență.

În același timp, acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită trebuie deosebite de acțiunile care formează contravenția de huliganism nu prea grav, prevăzute la art. 354 Cod contravențional.

Ori, este prea fragilă linia de demarcare dintre acțiunile care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită de contravenția de huliganism nu prea grav. Iar, literatura de specialitate recomandă celor abilitați cu calificarea infracțiunilor, atunci când au îndoieli greu de înlăturat în stabilirea respectivei linii de demarcare, să se călăuzească de principiul „in dubio pro reo”, adică să trateze îndoielile în favoarea făptuitorului aplicând răspunderea conform art. 354 Cod contravențional, ca huliganismul nu prea grav și nu potrivit art. 287 Cod penal.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2020, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Ciolpan Radu în baza art. 287 alin. (1) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta constituie o contravenție.

Ciolpan Radu a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Acțiunea civilă înaintată de Direcția de Poliție mun. Chișinău ***a fost admisă în principiu.***

Instanța de apel a considerat că instanța de fond a stabilit eronat starea de fapt, care nu corespunde probelor administrate, acestea fiind apreciate incorect.

Astfel, ***fapta comisă de Ciolpan R. este că*** la 27 iulie 2018, în jurul orei 19.00, aflându-se în loc public, în regiunea străzii M. Varlaam 58, mun. Chișinău, a atras atenția colaboratorilor de poliție ai Inspectoratului de Poliție Centru al DP

Chișinău, implicați în serviciul de menținere a ordinii publice și combaterea criminalității stradale. Ulterior, la solicitarea colaboratorilor de a-și prezenta identitatea, acesta, manifestând un comportament arogant, a refuzat să se prezinte. Drept urmare, acestuia i-a fost înaintată cerința legală de a urca în automobilul de serviciu MAI 1068, pentru a fi transportat la Inspectoratul de Poliție Centru, la care Ciolpan R. a refuzat să se conformeze și a opus rezistență violentă reprezentanților autorităților, deteriorând în cele din urmă uniforma ofițerului de sector al Inspectoratului de Poliție Centru, Grumeza M. Continuându-și acțiunile huliganice, Ciolpan R., aflându-se în incinta Inspectoratului de Poliție Centru, situat pe str. Bulgară 40, mun. Chișinău, a deteriorat cu pumnul peretele camerei de acțiuni procesuale.

Dispoziția art. 287 alin. (1) Cod penal constă în fapta prejudiciabilă exprimată fie în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, fie în acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Însă, nu s-a demonstrat nici una din aceste acțiuni prejudiciabile, or, din declarațiile părții vătămate Grumeza M., ale martorilor Ursachi L. și Țurcan M., ***nu rezultă că inculpatul a comis infracțiunea imputată în loc public, la materialele cauzei nefiind anexate declarațiile altor persoane care ar confirma că inculpatul a încălcat ordinea publică*** sau ar fi acționat cu cinism sau obrăznicie deosebită.

Instanța de apel constată prezența elementelor contravenției prevăzute la art. 354 Cod contravențional, ca huliganismul nu prea grav, adică ***acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.***

Totodată, potrivit CD cu imaginile video din camera de audiere, cât și prin examinarea nemijlocită de către instanța de apel a imaginilor video de pe camerele de supraveghere instalate în camera de acțiuni procesuale a Inspectoratului de Poliție Centru, inculpatul a lovit cu pumnul într-un perete din ghips, lăsând în el o gaură, însă acest perete mai avea și alte găuri lăsate de alte persoane, deci nu se confirmă în acțiunile acestuia componența infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal or, ***comiterea infracțiunii de huliganism într-un loc public nu este o caracteristică obligatorie a acestei infracțiuni, obligatoriu este modul public al infracțiunii de huliganism: fie actele huliganice sunt săvârșite în prezența unor persoane, fie rezultatul actelor huliganice devine inevitabil cunoscut altor persoane,*** circumstanțe ce nu au fost dovedite, iar ***pe teritoriul gării auto*** și în camera de audiere din cadrul Inspectoratului de Poliție Centru inculpatul ***nu se afla în preajma altor persoane, care ar fi fost afectate de comportamentul huliganic al acestuia.***

Huliganismul reprezintă ***o faptă săvârșită în public, însă nu neapărat într-un loc public.*** Or, conform art. 131 lit. c) și e) Cod penal, fapta se consideră a fi săvârșită în public și atunci când este comisă: într-un loc inaccesibil publicului, cu intenția însă ca fapta să fie auzită sau văzută, dacă aceasta s-a produs față de două sau mai multe persoane; prin orice mijloace recurgând la care făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.

Astfel, infracțiunea prevăzută la art. 287 Cod penal presupune ipostaze cu **implicații publice, împrejurări ce nu au fost stabilite în speță or, potrivit declarațiilor părții vătămate, martorilor și inculpatului, în acțiunile ultimului nu a fost implicat publicul, iar acestea nu au devenit cunoscute altor persoane.**

Totodată, una din modalitățile normative ale faptei prejudiciabile specificată la art. 287 Cod penal presupune aplicarea violenței asupra persoanelor.

În sensul art. 287 Cod penal, prin „violență” se are în vedere violența soldată fie cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, fie cu leziuni corporale care nu presupun nici dereglarea de scurtă durată a sănătății, nici pierderea neînsemnată și stabilă a capacității de muncă.

Prin urmare, **nu a fost demonstrat că părții vătămate i-au fost aplicate careva lovituri sau inculpatul s-a purtat violent cu acesta**, iar, potrivit materialelor cauzei, inculpatul nu a folosit inițial cuvinte necenzurate în adresa polițiștilor, ci doar a răspuns în același mod după ce partea vătămată și-a permis acest lucru.

Deci, **comportamentul inculpatului de a opune rezistență colaboratorilor de poliție, nu constituie comportament violent, dar este urmare a aplicării forței fizice de însăși partea vătămată Grumeza M., reacție care a survenit în urma unor cerințe nejustificate**, după părerea inculpatului, fiind deranjat de faptul că a fost reținut și nu cunoștea motivul.

Nu a fost constatată nici opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, care ar fi o altă modalitate prevăzută de fapta prejudiciabilă specificată la art. 287 Cod penal, inculpatul indicând că nu cunoștea despre faptul că, în cazul în care colaboratorul de poliție solicită, este obligatoriu să se prezinte și considera că trebuie să facă acest lucru numai în cazul în care ar fi încălcat ceva.

Pe lângă aceasta, infracțiunea de huliganism include – ca acțiune principală – încălcarea grosolană a ordinii publice, iar ca acțiuni adiacente, acțiune exprimată, alternativ, în: 1) aplicarea violenței asupra persoanelor; 2) amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor; 3) opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, iar **în speță nu s-a constatat prezența acțiunilor adiacente**, astfel că Ciolpan R. a comis contravenția prevăzută de art. 354 Cod contravențional, ca huliganismul nu prea grav.

Instanța de apel a constatat că, la 27 iulie 2018, în jurul orei 19.00, Ciolpan R., **aflându-se în loc public**, în regiunea străzii M. Varlaam 58, mun. Chișinău, a atras atenția colaboratorilor de poliție ai Inspectoratului de Poliție Centru al DP Chișinău, implicați în serviciul de menținere a ordinii publice și combaterea criminalității stradale. Ulterior, la solicitarea colaboratorilor de a-și prezenta identitatea, acesta, manifestând un comportament arogant, a refuzat să se prezinte. Drept urmare, acestuia i-a fost înaintată cerința legală de a urca în automobilul de serviciu MAI 1068, pentru a fi transportat la Inspectoratul de Poliție Centru, la care Ciolpan R. a refuzat să se conformeze și **a opus rezistență violentă reprezentanților autorităților, deteriorând în cele din urmă uniformă ofițerului de sector al Inspectoratului de Poliție Centru, Grumeza M. Continuându-și acțiunile huliganice, Ciolpan R., aflându-se în incinta Inspectoratului de Poliție**

Centru, situat pe str. Bulgară 40, mun. Chișinău, a deteriorat cu pumnul peretele camerei de acțiuni procesuale.

Totodată, solicitarea Direcției de Poliție Chișinău privind casarea sentinței instanței de fond în partea respingerii acțiunii civile, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, ***cu menținerea în vigoare a sentinței*** instanței de fond în această parte.

Potrivit art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, ***dacă la soluționarea acțiunii civile, pentru a stabili suma despăgubirilor cuvenite părții civile, apare necesitatea de a amâna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, instanța poate să admită în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.***

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că instanța de apel eronat a considerat că acțiunile inculpatului nu se regăsesc în conjunctura infracțiunii de huliganism, prevăzută la art. 287 alin. (1) Cod penal și că întrunesc elementele contravenției prevăzută de art. 354 Cod contravențional, or, instanța de apel, verificând cauza sub aspectul calificării infracțiunii, urma să raporteze situația de fapt constatată la fiecare din elementele constitutive ale infracțiunii incriminate inculpatului și să subsumeze aceste fapte la împrejurările cauzei.

Astfel, potrivit actului de învinuire și probelor administrate, acțiunile inculpatului au avut loc într-un loc public, fiind tulburată ambianța liniștită de conviețuire în societate, acțiuni prin care s-a atentat la regulile sociale și morale de conviețuire, or inculpatul prin comportamentul sau a atras atenția colaboratorilor de poliție, astfel încât la solicitarea ultimilor de a-și prezenta identitatea, acesta manifestând un cinism deosebit, exprimat prin disprețuire și batjocură față de reprezentanții poliției, a refuzat să se prezinte, adresându-le cuvinte necenzurate, ce înjosesc onoarea și demnitatea persoanei.

Acțiunile inculpatului au fost precedate de opunerea de rezistență violentă manifestată față de reprezentanții autorităților, deteriorând, în cele din urmă, uniforma ofițerului de sector al Inspectoratului de poliție Centru, Grumeza M. și peretele camerei de acțiuni procesuale din incinta Inspectoratului de Poliție Centru.

Faptele descrise în actul de învinuire intră în conceptul de huliganism, prevăzut la art. 287 alin. (1) Cod penal, deoarece inculpatul intenționat a încălcat grosolan ordinea publică, astfel încât nu s-a silit de anturajul în care a fost comisă fapta (teritoriul Pieței Centrale), nu s-a sfiit de percepția persoanelor din jur, ci, din contra, în mod deschis, și-a exprimat atitudinea rebelă, acțiuni care ulterior au fost însoțite de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților, ce constituie latura obiectivă a componenței de infracțiune incriminată.

Totodată, potrivit pct. 6 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 19.06.2006 Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism, infracțiunea de huliganism trebuie delimitată de anumite fapte contravenționale, prevăzute în Codul contravențional: huliganismul nu prea grav (art. 354 Cod contravențional), dat fiind că huliganismul incriminat de norma penală, în afară de prezența acțiunii principale - încălcarea grosolană a ordinii

publice, presupune și prezența unei acțiuni adiacente - acțiune exprimată, alternativ prin opunerea de rezistență violenta reprezentanților autorităților.

Astfel, faptele inculpatului constituie acțiuni intenționate ce încalcă grosolan ordinea publică, iar această circumstanță apropie componența de contravenție menționată de infracțiunea de huliganism.

Or, atunci când are un caracter complex, infracțiunea de huliganism include, ca acțiune principală, încălcarea grosolană a ordinii publice. Astfel, se atestă deosebirea dintre contravenții și infracțiunea de huliganism, de vreme ce contravențiile nu presupun și existența unei acțiuni adiacente alternativ, exprimate prin opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond a depășit limitele învinuirii înaintate inculpatului, constatând sumar și divergent că: *„...a fost stabilită indubitabil prezența acțiunilor infracționale ale inculpatului, încă din momentul în care se afla pe teritoriul Pieței Centrale..., demonstrând un comportament ostentativ și antisocial în loc public, pe teritoriul Pieței Centrale..., or, actele huliganice ale acestuia au început pe teritoriul Pieței Centrale, au continuat în automobilul de serviciu al polițiștilor, apoi în*

camera de efectuare a acțiunilor procesuale, în prezența unui public diferit în pofida insistențelor inspectorilor de poliție de a se calma, sfidând în totalitate publicul și reprezentanții autorităților..., precum și a întrerupt temporar activitatea normală a organelor de poliție or, acesta fiind adus la inspectorat, a continuat să se împotrivescă acțiunilor organelor de drept” - circumstanțe în fapt și în drept care nu i-au fost incriminate acestuia prin rechizitoriu (pct. 2. din decizie).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Potrivit art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descriptivului deciziei atacate (pct. 4. din decizie):

a) a descris, ca fiind dovedită, fapta indicată în rechizitoriu și încadrată juridic pe art. 287 alin. (1) Cod penal, indicând că: **„fapta comisă de Ciolpan R. este că la 27 iulie 2018, în jurul orei 19.00, aflându-se în loc public, în regiunea străzii M. Varlaam 58, mun. Chișinău, a atras atenția colaboratorilor de poliție ai Inspectoratului de Poliție Centru al DP Chișinău, implicați în serviciul de**

menținere a ordinii publice și combaterea criminalității stradale. Ulterior, la solicitarea colaboratorilor de a-și prezenta identitatea, acesta, manifestând un comportament arogant, a refuzat să se prezinte. Drept urmare, acestuia i-a fost înaintată cerința legală de a urca în automobilul de serviciu MAI 1068, pentru a fi transportat la Inspectoratul de Poliție Centru, la care Ciolpan R. a refuzat să se conformeze și **a opus rezistență violentă reprezentanților autorităților, deteriorând în cele din urmă uniforma ofițerului de sector al Inspectoratului de Poliție Centru, Grumeza M. Continuându-și acțiunile huliganice, Ciolpan R., aflându-se în incinta Inspectoratului de Poliție Centru, situat pe str. Bulgară 40, mun. Chișinău, a deteriorat cu pumnul peretele camerei de acțiuni procesuale**”, apoi s-a contrazis statuând că: „nu se confirmă în acțiunile acestuia componența infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal”;

b) ulterior a descris, ca fiind dovedită, altă faptă cu calificative tot prevăzute în art. 287 alin. (1) Cod penal, adică că: „la 27 iulie 2018, în jurul orei 19.00, Ciolpan R., **aflându-se în loc public, în regiunea străzii M. Varlaam 58, mun. Chișinău, a atras atenția colaboratorilor de poliție ai Inspectoratului de Poliție Centru al DP Chișinău, implicați în serviciul de menținere a ordinii publice și combaterea criminalității stradale. Ulterior, la solicitarea colaboratorilor de a-și prezenta identitatea, acesta, manifestând un comportament arogant, a refuzat să se prezinte. Drept urmare, acestuia i-a fost înaintată cerința legală de a urca în automobilul de serviciu MAI 1068, pentru a fi transportat la Inspectoratul de Poliție Centru, la care Ciolpan R. a refuzat să se conformeze și a opus rezistență violentă reprezentanților autorităților, deteriorând în cele din urmă uniforma ofițerului de sector al Inspectoratului de Poliție Centru, Grumeza M. Continuându-și acțiunile huliganice, Ciolpan R., aflându-se în incinta Inspectoratului de Poliție Centru, situat pe str. Bulgară 40, mun. Chișinău, a deteriorat cu pumnul peretele camerei de acțiuni procesuale**”, însă a încadrat, divergent, acțiunile inculpatului în baza art. 354 Cod contravențional, ca huliganismul nu prea grav, adică **acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.**

Totodată, nu a descris, deci nici constatat, esența și împrejurările concrete privind: „**acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice**”, fără a identifica cine sunt persoanele fizice acostate jignitor în locuri publice și care ar fi esența **altor acțiuni similare** ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice concrete;

c) a statuat absolut neclar, divergent și sumar că: „din declarațiile părții vătămate Grumeza M., ale martorilor Ursachi L. și Țurcan M., **nu rezultă că inculpatul a comis infracțiunea imputată în loc public, la materialele cauzei nefiind anexate declarațiile altor persoane care ar confirma că inculpatul a încălcat ordinea publică sau ar fi acționat cu cinism sau obrăznicie deosebită...**, nu se confirmă în acțiunile acestuia componența infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal or, **comiterea infracțiunii de huliganism într-un loc public nu este o caracteristică obligatorie a acestei infracțiuni, obligatoriu este modul public al infracțiunii de huliganism: fie actele huliganice sunt săvârșite în**

prezența unor persoane, fie rezultatul actelor huliganice devine inevitabil cunoscut altor persoane, circumstanțe ce nu au fost dovedite, iar pe teritoriul gării auto și în camera de audiere din cadrul Inspectoratului de Poliție Centru inculpatul nu se afla în preajma altor persoane, care ar fi fost afectate de comportamentul huliganic al acestuia..., huliganismul reprezintă o faptă săvârșită în public, însă nu neapărat într-un loc public..., infracțiunea prevăzută la art. 287 Cod penal presupune ipostaze cu implicații publice, împrejurări ce nu au fost stabilite în speță or, potrivit declarațiilor părții vătămate, martorilor și inculpatului, în acțiunile ultimului nu a fost implicat publicul, iar acestea nu au devenit cunoscute altor persoane..., prin urmare, nu a fost demonstrat că părții vătămate i-au fost aplicate careva lovituri sau inculpatul s-a purtat violent cu acesta, iar, potrivit materialelor cauzei, inculpatul nu a folosit inițial cuvinte necenzurate în adresa polițiștilor, ci doar a răspuns în același mod după ce partea vătămată și-a permis acest lucru..., deci, comportamentul inculpatului de a opune rezistență colaboratorilor de poliție, nu constituie comportament violent, dar este urmare a aplicării forței fizice de însăși partea vătămată Grumeza M., reacție care a survenit în urma unor cerințe nejustificate..., nu a fost constatată nici opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice..., infracțiunea de huliganism include ca acțiuni adiacente - aplicarea violenței asupra persoanelor, amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, iar în speță nu s-a constatat prezența acțiunilor adiacente”;

d) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, în coroborare cu prevederile art. 131 lit. a), b), c), art.134⁷ Cod penal, cât și cu jurisprudența națională, conform căror, prin faptă săvârșită în public se înțelege fapta comisă într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvârșirii faptei în acel loc nu era prezentă nici o persoană, dar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului, în orice alt loc accesibil publicului dacă în momentul săvârșirii faptei erau de față două sau mai multe persoane, într-un loc inaccesibil publicului, cu intenția însă ca fapta să fie auzită sau văzută, dacă aceasta s-a produs față de două sau mai multe persoane. Prin loc de utilizare publică se înțeleg părțile străzii, care sunt accesibile sau deschise publicului permanent. Prin opunere de rezistență violentă reprezentanților autorităților se înțelege săvârșirea unor acțiuni fizice active de opunere de rezistență, care se realizează în procesul comiterii actelor de huliganism. Numai intervenția fizică, folosirea forței pentru curmarea acțiunilor fizice se consideră drept opunere de rezistență. Sub obrăznicie deosebită se înțeleg acțiunile de încălcare grosolană a ordinii publice însoțite de distrugere și degradare a bunurilor proprietarului. Deosebirea dintre contravenții și infracțiunea de huliganism este că: contravențiile nu presupun și existența unei acțiuni adiacente alternativ, exprimate în opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților. Va fi considerată infracțiune de huliganism, prevăzută la art. 287 CP și nu contravenție reglementată la art. 354 Cod contravențional, dacă făptuitorul nu se limitează doar la acostarea jignitoare, în locuri publice, a persoanei fizice, tulburarea ordinii publice; tulburarea liniștii în

timpul nopții, alte acțiuni similare, însă mai recurge și la opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților care curmă actele huliganice. În astfel de circumstanțe, fapta comisă depășește gradul de pericol social al unei contravenții, atingând gradul de pericol social al unei infracțiuni (*Hotărârea Plenului CSJ nr.4 din 19 iunie 2006 „Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale despre huliganism” pct.3.,6.*);

e) a dispus în dispozitiv, divergent, că: **„se casează sentința..., se încetează procesul penal intentat în privința lui Ciolpan Radu învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta constituie contravenție”**, însă: **„acțiunea civilă înaintată de Direcția de Poliție mun. Chișinău se admite în principiu”**, contrazicând și rezumatul din descriptiv că: **„totodată, solicitarea Direcției de Poliție Chișinău privind casarea sentinței instanței de fond în partea respingerii acțiunii civile, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, cu menținerea în vigoare a sentinței instanței de fond în această parte”**.

Ori, soluția de admitere în principiu a acțiunii civile, fiind întemeiată, conform descriptivului, pe prevederile art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, este una proprie doar sentinței de condamnare, pronunțate în cadrul cauzei penale.

Mai mult, indicând în descriptiv că: **„potrivit art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă la soluționarea acțiunii civile, pentru a stabili suma despăgubirilor cuvenite părții civile, apare necesitatea de a amâna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, instanța poate să admită în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile”**, instanța de apel a invocat niște prescripții de drept care nici nu se conțin în dispoziția art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motivele legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2020, în privința inculpatului Ciolpan Radu XXXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 04 septembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh